

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Petrem Sedlákem ve věci

žalobce: **Ing. P. Š.**, nar. X,
bytem X
proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 3. 2025, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou dne 13. 5. 2025 se žalobce domáhá zrušení shora označeného rozhodnutí žalované, kterým byly zamítnuty jeho námitky a potvrzeno rozhodnutí žalované ze dne 5. 9. 2023, č. j. X. Tím na základě pověření ministryně práce a sociálních věcí České republiky vydaného podle § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci

a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon č. 582/1991 Sb.“) byla od 1. 9. 2023 přejata výplata starobního důchodu žalobce náležejícího mu od Sociální pojišťovny v Bratislavě a žalobci byla od 1. 9. 2023 stanovena výplata starobního důchodu ve výši 23 311 Kč.

II. Podání účastníků

2. V podané žalobě brojí žalobce proti krácení náhradních dob jeho důchodového pojištění v konkrétních obdobích; jedná se doby jeho nezaměstnanosti, studia, základní vojenské služby a ošetřování člena rodiny. Namítá, že veškeré náhradní doby mu byly pokráčeny o 20 %, což vedlo k tomu, že celková doba jeho pojištění byla zkrácena.
3. Žalovaná zdůrazňuje, že rozhodnutí o odstranění tvrdosti zákona je výslovně vyloučeno ze soudního přezkumu. Soud může v tomto řízení toliko vážit, odehrála-li se náprava původního rozhodnutí žalované v intencích závazného právního názoru vysloveného v předcházejícím zrušujícím rozsudku krajského soudu. Žalovaná je přesvědčena, že v napadeném rozhodnutí poskytla veškeré požadované odpovědi. Žalobce v tomto ohledu žádné konkrétní výhrady nevznesl. Podstatou podané žaloby je nespokojenost žalobce s vyřizováním jeho požadavků ze strany žalované.
4. V replice žalobce tvrdí, že se nedomáhal odstranění tvrdosti zákona. Řešená věc se dle něj týká neuznání (krácení) náhradních dob pojištění.

III. Jednání

5. Dne 15. 12. 2025 se ve věci konalo jednání soudu (§ 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“). Účastníci řízení při něm odkázali na svá stanoviska tak, jak byla soudu písemně doručena. Soud při jednání neprováděl žádné dokazování, neboť to účastníci řízení nenavrhli a sám soud nepovažoval za nezbytné doplnit ve smyslu § 77 odst. 2 s. ř. s. důkazy, které byly provedeny správním orgánem. Závěrem jednání žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí, žalovaná požadovala zamítnutí podané žaloby.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. Žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a je přípustná.
7. Žaloba není důvodná.
8. Soud předně (s ohledem na uplatněnou žalobní argumentaci) zdůrazňuje, že předmět tohoto řízení je určen žalobcem napadeným rozhodnutím. To se týká převzetí výplaty jeho starobního důchodu náležejícího mu od Sociální pojišťovny v Bratislavě českou stranou, a to na základě žalobcovy žádosti o odstranění tvrdosti právních předpisů sociálního zabezpečení.
9. Ohledně obecných úvah o rozsahu přezkumu zákonnosti napadeného rozhodnutí vycházel zdejší soud z rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 8. 11. 2018, č. j. 10 Ads 11/2018-50, odkazujícího na rozsudek ze dne 20. 11. 2008, č. j. 6 Ads 35/2008-37.
10. Podle § 4 odst. 3 zákona č. 582/1991 Sb. *může ministr práce a sociálních věcí odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při provádění sociálního zabezpečení*. Ministr může podle § 106 odst. 1 téhož zákona *odstranit tvrdost předpisů o sociálním zabezpečení na základě*

písemné a odůvodněné žádosti občana, v jehož prospěch má být tvrdost odstraněna. Podle druhého odstavce tohoto ustanovení jsou rozhodnutí o odstranění tvrdosti předpisů o sociálním zabezpečení vyloučena ze soudního přezkumu.

11. Odstranění tvrdosti představuje nenárokový institut, který spočívá v subjektivním posouzení nepřiměřených dopadů předpisů o sociálním zabezpečení na konkrétní situaci účastníka. Stěžovatel jistě může vnímat to, že rozhodnutí o odstranění tvrdosti nelze podrobit přezkumu, jako nedostatečnou ochranu před omyly státních úředníků, a tyto jeho pocity jsou lidsky pochopitelné. Před takovými omyly však stěžovatele chrání jiná ustanovení zákona, která upravují podmínky vzniku nároku na dávku důchodového pojištění. Tato ustanovení spadají do množiny právních norem vymezujících podle čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod rozsah základních sociálních práv zahrnutých v čl. 30 odst. 1 Listiny. Jejich prostřednictvím a díky možnosti přezkumu rozhodnutí, která byla vydána na základě těchto ustanovení, je zaručena ochrana stěžovatelovým základním sociálním právům. Institut odstranění tvrdosti při uplatňování sociálního zabezpečení však nepředstavuje právo chráněné čl. 30 odst. 1 Listiny, a proto není ani pod zárukou práva na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 2 Listiny (srov. rozsudek NSS ze dne 8. 11. 2018, č. j. 10 Ads 11/2018-50, bod 11).
12. Ve věci převzetí výplaty starobního důchodu žalobce náležejícího mu od Sociální pojišťovny v Bratislavě již zdejší soud jednou rozhodl rozsudkem ze dne 14. 10. 2024, č. j. 22 Ad 27/2023-38.
13. V daném řízení ze správního spisu zjistil, že ministryně práce a sociálních věcí rozhodla obecně o odstranění tvrdosti zákona ve věci pojištěnců podniku Kooperativa svým dopisem ze dne 12. 10. 2015. Žalovaná měla závěry tohoto zmocnění ministryně práce a sociálních věcí promítnout do svého rozhodnutí, kterým převzala výplatu důchodu a přiznala žalobci jeho novou výši. Z předmětného zmocnění ministryně vyplývalo, že úkolem žalované bude srovnat součet českého důchodu přiznaného žadateli za dobu po 31. 12. 1992 a slovenského důchodu přiznaného mu za dobu před 1. 1. 1993. V případě, že bude „plný“ český starobní důchod vyšší než součet „dílčích“ důchodů, má být žadateli vyplácen „plný“ český starobní důchod; v opačném případě má být žádost žadatele zamítnuta. Žalovaná zaslala slovenské Sociální pojišťovně požadavek na zastavení výplaty slovenského důchodu žalobci z důvodu převzetí jeho výplaty, na což reagovala Sociální pojišťovna rozhodnutím o zastavení výplaty starobního důchodu od 1. 9. 2023. Součástí spisu jsou též osobní listy důchodového pojištění žalobce ze dne 16. 6. 2022 a ze dne 30. 5. 2023.
14. Krajský soud ve věci sp. zn. 22 Ad 27/2023 naznal, že jelikož je rozhodnutí o odstranění tvrdosti zákonem výslovně vyloučeno ze soudního přezkumu, může přezkoumávat pouze to, jestli žalovaná prostřednictvím svého rozhodování provedla odstranění tvrdosti v souladu se zmocněním ministryně. Zjistil přitom, že správní spis neobsahuje žádnou konkrétní listinu, ze které by vyplývalo, že žalovaná provedla jakýkoliv srovnávací výpočet, z něhož by bylo patrné, že převzetí výplaty starobního důchodu bude pro žalobce ve smyslu rozhodnutí ministryně práce a sociálních věcí výhodnější. Zavázal proto žalovanou, aby v dalším řízení „provedla výpočet a srovnání výše starobního důchodu žalobce, toto srovnání přezkoumatelně učinila obsahem správního spisu a zejména srovnání obou výší důchodů přezkoumatelně a srozumitelně vysvětlila žalobci

prostřednictvím svého rozhodnutí. Obě rozhodnutí ČSSZ v nyní projednávané věci totiž odpověď na klíčovou otázku, a to zda součet českého důchodu přiznaného za dobu po 31. 12. 1992 a slovenského důchodu přiznaného za dobu před 1. 1. 1993, je vyšší nebo nižší, než plný český starobní důchod, neobsahují (obě rozhodnutí se chybně věnují pouze a jedině výpočtu českého starobního důchodu).“

15. Následně žalovaná v dalším řízení vydala nyní napadené rozhodnutí. V něm konstatovala, že převzala výplatu starobního důchodu žalobce náležející mu od Sociální pojišťovny v Bratislavě od 1. 9. 2023 s tím, že mu bude vyplácen starobní důchod ve výši 23 311 Kč měsíčně. K datu 5. 5. 2023 činila výše starobního důchodu vypláceného žalobci na Slovensku 341,60 EUR, což přepočteno platným kurzem k tomuto datu (23,40 Kč/EUR) představovalo částku 7 994 Kč měsíčně. Výše českého „dílčího“ starobního důchodu žalobce v této době činila 12 468 Kč měsíčně. Součet „dílčího“ českého a slovenského starobního důchodu byl 20 462 Kč. Výše „plného“ českého starobního důchodu činila 22 486 Kč měsíčně (od června 2023 zvýšeno na 23 311 Kč). Z toho vyplynulo, že výše českého „plného“ starobního důchodu žalobce je vyšší než součet jeho slovenského starobního důchodu a českého „dílčího“ starobního důchodu. Dále žalovaná zdůraznila, že „dílčí“ český starobní důchod byl žalobci přiznán rozhodnutím ze dne 11. 11. 2021, proti němuž podané námitky byly zamítnuty; žalobou nebylo toto rozhodnutí napadeno.
16. K žalobcem vytýkanému krácení náhradní doby pojištění žalovaná v nyní napadeném rozhodnutí vysvětlila, že do doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod se náhradní doby pojištění (krom zákonem stanovených výjimek) započítávají pouze v rozsahu 80 %. Žalobce získal celkem 4 215 dnů náhradních dob pojištění, z nichž 80 % činí 3 372 dnů. Dny náhradní doby pojištění mu proto byly pro účely stanovení celkové doby pojištění zhodnotitelné pro stanovení procesní výměry starobního důchodu kráceny o 843 dnů (20 % celkové náhradní doby).
17. Krajský soud v předloženém správním spise ověřil, že v rozhodnutí popsané úvahy žalované mají oporu v provedeném výpočtu (součtu slovenského a „dílčího“ českého starobního důchodu versus „plného“ českého starobního důchodu). Doložena je ve spise i výše žalobci původně vypláceného slovenského starobního důchodu i devizový kurz měny EURO ke dni 5. 5. 2023, z nichž výpočet žalované vychází.
18. Žalobce v nyní podané žalobě (zjednodušeně řečeno) opětovně nesouhlasí s výší jemu stanoveného „plného“ českého starobního důchodu. Krajský soud se zabýval tím, zda žalovaná respektovala jeho závazný právní názor vyslovený v předcházejícím rozsudku sp. zn. 22 Ad 27/2023. Naznal přitom, že tomu tak bylo. Žalovaná uvedla, jaký byl součet žalobcova „dílčího“ českého důchodu přiznaného mu za dobu po 31. 12. 1992 a slovenského důchodu přiznaného za dobu před 1. 1. 1993. Tento součet porovнала s výší jeho (potenciálního) „plného“ českého starobního důchodu a jelikož by byl vyšší, rozhodla o převzetí výplaty starobního důchodu žalobce. Tento postup je přitom zcela v souladu s pokynem ministryně práce a sociálních věcí k odstranění tvrdosti předpisů o sociálním zabezpečení ze dne 12. 10. 2015, dle něž pokud by byl „plný“ český starobní důchod vyšší než součet „dílčích“ důchodů, má žalovaná žadatelům vyplácet právě onen vyšší „plný“ český starobní důchod. Sám žalobce přitom ohledně (ne)respektování právního názoru vysloveného zdejším soudem nic konkrétního nenamítá.

19. Pokud jde o žalobcův nesouhlas s krácením náhradních dob pojištění, jedná se o námitku nepřípustnou, protože věcně brojí proti obsahu žalobou napadeného rozhodnutí o odstranění tvrdosti předpisů o sociálním zabezpečení, resp. napadá konkrétní výpočet „plného“ českého starobního důchodu. Ten je ovšem žalobci vyplácen jako nenárokové dobrodiní namísto dosavadních dvou „dílčích“ starobních důchodů. Soudní přezkum takového rozhodnutí je ze zákona výslovně vyloučen.
20. Podle § 29 odst. 5 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, platí, že *„do doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod (...) se náhradní doby pojištění, s výjimkou náhradních dob pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. c), d) a h), § 102 odst. 5 a 6 a v § 105 odst. 2 a obdobných dob podle předpisů platných před 1. lednem 1996, započítávají pouze v rozsahu 80 %.“* Do těchto náhradních dob pojištění, které se krátí v rozsahu 80 %, přitom spadá žalobcem poukazovaná doba jeho vedení v evidenci úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání [§ 5 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb.]. Před rokem 2010 bylo náhradní dobou též prvních 6 let soustavné přípravy na budoucí povolání studiem, přičemž i tato doba se krátí na 80 %.
21. Aplikaci právě této české právní úpravy žalobce zjevně sporuje. Krajský soud ovšem zdůrazňuje, že „plný“ český důchod (i když dle žalobcova subjektivního přesvědčení nesprávně vypočtený, protože byl stanoven na základě dle něj „nespravedlivé“ české právní úpravy zakotvující krácení náhradních dob pojištění), je pořád vyšší než součet dílčích důchodů, které mu byly vypláceny dříve. Naprosto jednoduše řečeno, žalobce je na tom nyní po převzetí výplaty důchodu českou stranou lépe, než jak na tom byl dříve před odstraněním tvrdosti, kdy bylo postupováno ve „výchozím“ režimu a starobní důchod mu vyplácely dva státy.
22. Pokud se snad žalobce domáhá toho, aby mu byl „plný“ český starobní důchod stanoven na základě pravidel slovenského právního řádu pro výpočet výše důchodu (které dle jeho tvrzení neupravují krácení náhradních dob pojištění), takovému požadavku jednoznačně nelze vyhovět. Správní orgány České republiky nemohou postupovat podle právního řádu cizího státu, pakliže k tomu (výjimečně) nemají zákonnou oporu, která v řešené věci neexistuje.
23. Krajský soud proto uzavírá, že žalovaná po zrušení jejího předcházejícího rozhodnutí respektovala závazný právní názor soudu. Náležitě odůvodnila, proč postupovala tak, že rozhodla o převzetí žalobcova slovenského starobního důchodu a vyplácení „plného“ českého starobního důchodu; tento postup je pro žalobce výhodnější a je zcela v souladu s pokynem ministryně práce a sociálních věcí. Samotné věcné řešení je ze soudního přezkumu vyloučeno. Krajský soud proto v podrobnostech nepřezkoumával výši stanoveného „plného“ českého důchodu (ani s tím související krácení náhradních dob pojištění). Podstatné je, že uplatněný postup vedoucí k odstranění tvrdosti zákona, tak jako je nastaven, byl pro žalobce výhodnější.

V. Závěr a náklady řízení

24. Soud s ohledem na shora uvedené shledal námitky žalobce neopodstatněné. Jelikož v řízení nevyšly najevo žádné vady, k nimž musí soud přihlížet z úřední povinnosti, zamítl žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s.

25. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované nevznikly náklady řízení nad rámec její běžné administrativní činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno, 15. prosince 2025

Petr Sedlák, v. r.
samosoudce